

URZĄDZENIA HYDROTECHNICZNE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-86 8950-13
	Gospodarka wodna Terminy i określenia	
	Grupa katalogowa 0770	

BN-86/8950-13 (eqv CT CƏB 3543-82)

PRZEDMOWA

Norma BN-86/8950-13 jest tłumaczeniem rosyjskiej wersji językowej normy międzynarodowej CT CƏB 3543-82.

W przypadkach spornych rozstrzygający jest tekst rosyjski.

Przedmowa oraz Informacje dodatkowe stanowią krajowe uzupełnienie normy międzynarodowej CT CƏB 3543-82. Układ normy — zgodny z oryginałem.

NORMA MIĘDZYNARODOWA CT CƏB 3543-82

W niniejszej normie ustala się podstawowe terminy i określenia w dziedzinie gospodarki wodnej.

Pojęcia ogólne

Termin	Określenie
Gospodarka wodna	
1. Gospodarka wodna	Działalność zapewniająca sterowanie zasobami wodnymi, w celu zaspokojenia potrzeb ludności i gospodarki narodowej w wodę, ich racjonalne wykorzystanie i ochronę przed zanieczyszczeniami, zaśmieceniem, a także prawidłową eksploatację systemów wodnogospodarczych oraz ochronę przed szkodliwym działaniem wód.
2. Regulacja rzek	Uwaga. W wielu państwach gospodarka wodna jest samodzielną gałęzią gospodarki narodowej. Przedsięwzięcia i obiekty zapewniające sterowanie reżymem wodnym cieków, w celach racjonalnego wykorzystania wód powierzchniowych i ochrony przed ich szkodliwym działaniem.
3. Zaopatrzenie w wodę	Przedsięwzięcia i obiekty zapewniające pobór, uzdatnienie i akumulację, doprowadzenie i rozdział wody dla potrzeb ludności i przemysłu.
4. Kanalizacja	Przedsięwzięcia i obiekty zapewniające odbiór, oczyszczenie i odprowadzenie ścieków oraz opadów atmosferycznych z obszarów zasiedlonych i zakładów przemysłowych, z likwidacją i utylizacją osadu łącznie.
5. Melioracje wodne	Przedsięwzięcia i obiekty zapewniające polepszenie warunków przyrodniczych rolniczego wykorzystania gruntów poprzez regulację reżymu wodnego gleby.
6. Hydrotechnika	Dziedzina nauki i techniki obejmująca badanie, projektowanie i budowę urządzeń związanych bezpośrednio z obiektami wodnymi.
7. Hydrologia	Według CT CƏB 2263-80.
8. Program kompleksowego wykorzystania i ochrony wód	Usystematyzowane materiały badawcze i opracowania projektowe dotyczące stanu obecnego oraz perspektywicznego rozwoju kompleksowego wykorzystania zasobów wodnych, ich ochrony, a także zapobiegania szkodliwemu działaniu wód w ścisłym związku z perspektywicznymi planami rozwoju wszystkich gałęzi gospodarki narodowej.
9. Bilans wodnogospodarczy	Stosunek potrzeb wodnych do ilości i jakości istniejących w danym czasie na danym obszarze zasobów wodnych.
10. Szkodliwe działanie wód	Zjawiska i procesy zachodzące przy udziale wód bezpośrednim lub pośrednim, przynoszące straty otaczającemu środowisku, ludności i gospodarce narodowej.
Zasoby wodne	
11. Zasoby wodne	Zapasy wód powierzchniowych i podziemnych na rozpatrywanym obszarze, które są lub mogą być wykorzystane w gospodarce narodowej.
12. Ochrona zasobów wodnych	
13. Zapas wody	Ilość wody, jaka może być wykorzystana w danym momencie czasu do różnych celów.
14. Akumulacja wody	Naturalne lub sztuczne gromadzenie wody.
15. Obiekt wodny	Według CT CƏB 2263-80

Zgłoszona przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
Ustanowiona przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych dnia 22 kwietnia 1986 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 września 1986 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 12/1986 poz. 23)

Termin	Określenie
16. Ścieki	Wody i opady atmosferyczne odprowadzane przez sieć kanalizacyjną lub zrucane do odbiornika wody lub obiektu wodnego o właściwościach pogorszonych w wyniku działalności ludzkiej. Uwaga. Pojęcie „ścieki ze statków” zostało określone w międzynarodowej konwencji dotyczącej zapobiegania zanieczyszczeń ze statków (MAPOL 73/78).
17. Oczyszczanie ścieków	Według CT C9B 2085-80
18. Uzdatanianie wody	Według CT C9B 2084-80
Użytkowanie wód	
19. Kompleksowe wykorzystanie zasobów wodnych	Wykorzystanie zasobów wodnych w celu zaspokojenia potrzeb ludności i różnych gałęzi gospodarki narodowej z uwzględnieniem wszystkich użytecznych właściwości obiektu wodnego.
20. Użytkowanie wód	Wykorzystanie obiektów wodnych do zaspokojenia potrzeb ludności i gospodarki narodowej z poborem i bez poboru wody.
21. Zapotrzebowanie wody	Ilość wody odpowiedniej jakości, niezbędna dla określonego użytkownika w jednostce czasu.
22. Zużycie wody	Użytkowanie wód z poborem wody z obiektu wodnego lub poborem wody z systemu zaopatrzenia w wodę.
23. Wielkość zużycia wody	Ilościowa charakterystyka zużycia wody.
24. Norma zużycia wody	Ustalona objętość wody na jednego mieszkańca lub na jednostkę umowną, charakterystyczną dla danej produkcji.
25. Bezzwrotne zużycie wody	Zapotrzebowanie wody bez zwrotu do danego obiektu wodnego. Woda nie odprowadzona do odbiornika tracona jest na parowanie lub filtrację albo stanowi część produkowanego towaru.
26. Wielkość bezzwrotnego zużycia wody	—
27. Użytkownik wody	Przedsiębiorstwa, instytucje lub pojedyncze osoby korzystające z wody.
28. Konsument wody	Patrz: użytkownik wody.
29. Pobór wody	Czerpanie wód powierzchniowych lub podziemnych.
30. Straty wody	—
Obiekty wodnogospodarcze	
31. Obiekty wodnogospodarcze	Obiekty, które samodzielnie albo łącznie z innymi urządzeniami służą gospodarce wodnej.
32. Obiekty hydrotechniczne	Do obiektów hydrotechnicznych zalicza się: uregulowane koryto rzeki, nasypy, zapory, zbiornik, podpiętrzone stanowisko wodne, urządzenie do poboru wody, służę, kanał itp.
33. Obiekty wodociągowe	Do obiektów wodociągowych zalicza się: urządzenia do poboru wód powierzchniowych lub podziemnych, wodociąg, stacje uzdatniania wody, zbiorniki, sieć wodociągową itp.
34. Obiekty kanalizacyjne	Do obiektów kanalizacyjnych należą: sieć kanalizacyjna, kolektor kanalizacyjny, kanalizacyjna stacja pomp, oczyszczalnia ścieków, odstożniki biologiczne, poletka mułowe, odprowadzenie ścieków itp.
35. Obiekty wodno-melioracyjne	Do obiektów wodno-melioracyjnych należą: urządzenia do poboru wody, wodno-melioracyjne stacje pomp, kanały wodno-melioracyjne, sieć nawadniająca, sieć drenażowa, sieć osuszająca (odwadniająca) itp.
Ochrona przed powodzią	
36. Powódź	Zalanie obszaru wodą będące klęską żywiołową.
37. Ochrona przed powodzią	Zbiór przedsięwzięć związanych z zapobieganiem lub zmniejszaniem niepożądanych skutków powodzi.
38. Plan ochrony przeciwpowodziowej	System przedsięwzięć organizacyjnych dotyczących szczegółowego podziału zadań pomiędzy poszczególnymi urzędami, organizacjami i obywatelami przy zabezpieczaniu przed powodzią.
39. Kontrola przeciwpowodziowa	Przegląd cieków i obszarów przyległych oraz obiektów znajdujących się na ciekach i na przybrzeżnych, zatapiających terenach, w celu zapobieżenia lub likwidacji uszkodzeń albo zakłóceń ich sprawnej pracy, które mogłyby spowodować lub zwiększyć niebezpieczeństwo powodzi.
40. Przeciwpowodziowa służba prognostyczna	Służba powołana przez instytucję hydrometeorologiczną zajmującą się sporządzaniem prognoz tworzenia się powodzi oraz przebiegu, potrzebnymi odpowiednim instytucjom i organizacjom.
41. Komitet przeciwpowodziowy	Komitet powołany odpowiednim zarządzeniem, który począwszy od momentu ogłoszenia stanu zagrożenia powodzią, steruje, koordynuje a także kontroluje akcję przeciwpowodziową.

K O N I E C

Informacje dodatkowe

ZAŁĄCZNIK INFORMACYJNY 1

Wyjaśnienia do nazw objętych normą

Termin	Wyjaśnienie
2. Regulacja cieków	W niektórych krajach pojęcia 2-5 rozpatrywane są jako działy gospodarki wodnej.
3. Zaopatrzenie w wodę	
4. Kanalizacja	
5. Melioracje wodne	

Alfabetyczny wykaz terminów

Akumulacja wody	14
Bezzwrotne zużycie wody	25
Bilans wodnogospodarczy	9
Gospodarka wodna	1
Hydrologia	7
Hydrotechnika	6
Kanalizacja	4
Komitet przeciwpowodziowy	41
Kompleksowe wykorzystanie zasobów wodnych	19
Konsument wody	28
Kontrola przeciwpowodziowa	39
Melioracje wodne	5
Norma zużycia wody	24
Obiekt wodny	15
Obiekty wodnogospodarcze	31
Obiekty hydrotechniczne	32
Obiekty kanalizacyjne	34
Obiekty wodociągowe	33
Obiekty wodno-melioracyjne	35
Ochrona przed powodzią	37
Ochrona zasobów wodnych	12
Oczyszczanie ścieków	17
Plan ochrony przeciwpowodziowej	38
Powódź	36
Program kompleksowego wykorzystania i ochrony wód	8
Pobór wody	29
Plan ochrony przeciwpowodziowej	38
Przeciwpowodziowa służba prognostyczna	40
Regulacja rzek	2
Straty wody	30
Szkodliwe działanie wód	10
Ścieki	16
Użytkownik wody	27
Uzdatnianie wody	18
Użytkowanie wód	20
Wielkość zużycia wody	23
Wielkość bezzwrotnego zużycia wody	26
Zapas wody	13
Zasoby wodne	11
Zaopatrzenie w wodę	3
Zapotrzebowanie wody	21
Zużycie wody	22

INFORMACJE DODATKOWE

1. **Instytucja wdrażająca normę** — Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

2. **Norma międzynarodowa** — СТ СЭВ 3543-82 Водное хозяйство. Термины и определения.

3. **Zakres zgodności z normą СТ СЭВ 3543-82** — norma równoważna

4. **Normy związane**
СТ СЭВ 2263-80 Водное хозяйство. Гидрология суши. Термины и определения

СТ СЭВ 2084-80 Водное хозяйство. Канализация. Термины и определения

СТ СЭВ 2085-80 Водное хозяйство. Водоснабжение. Термины и определения

5. **Autor projektu normy** — mgr Jadwiga Pałuba, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa.

6. **Tłumaczenie terminów**

Hydrologia — nauka o występowaniu i obiegu wód na kuli ziemskiej zarówno w czasie jak i przestrzeni, badająca także ich własności fizyczne, chemiczne i biologiczne (СТ СЭВ 2263-80)

Obiekt wodny — stałe lub okresowe nagromadzenie wody na powierzchni gruntu i skał o charakterystycznych formach i cechach reżymu (СТ СЭВ 2084-80)

Oczyszczanie ścieków — zbiór procesów technologicznych obróbki ścieków mających na celu likwidację, unieszkodliwienie albo obniżenie koncentracji substancji zanieczyszczających (СТ СЭВ 2084-80)

Uzdatnianie wody — technologiczny proces obróbki wody mający na celu dostosowanie jej jakości do wymagań użytkowników wody (СТ СЭВ 2085-80)